

GR431KRI091 - Εκβολή Αναποδάρη

Περιγραφή

Η εκβολή του Αναποδάρη βρίσκεται περίπου 4 χιλιόμετρα ανατολικά του οικισμού Τσούτσουρος και ανήκει στο Δήμο Βιάννου. Συμπεριλαμβάνεται στην εθνική απογραφή με κωδικό GR431400000 και ονομασία " Εκβολή Αναποδάρη" (Ζαλίδης & Μαντζαβέλλας 1994). Η εκβολή είναι σχετικά εκτεταμένη και περιλαμβάνει, εκτός από την κυρίως έξοδο του ποταμού προς τη θάλασσα, μια έκταση από αλμυρόβαλτους στα δυτικά του. Πιθανόν, η έκταση αυτή στο παρελθόν να πλημμύριζε, ωστόσο οι εκτεταμένες παρεμβάσεις που έχουν γίνει καθόλο το μήκος του Αναποδάρη και των μικρότερων ποταμών που τον τροφοδοτούν, έχουν μειώσει τα νερά της εκβολής στο ελάχιστο και τους θερινούς μήνες η επιφανειακή παροχή μηδενίζεται. Υπολογίζεται ότι εντός της λεκάνης απορροής του (πρόκειται για τη δεύτερη μεγαλύτερη λεκάνη απορροής στην Κρήτη, ~520 τετρ.χλμ έναντι ~580 τετρ.χλμ της λεκάνης απορροής του Γεροποτάμου), έχουν κατασκευαστεί ή διανοιχθεί τουλάχιστον 20 υδατοδεξαμενές μεγαλύτερες του 1 στρ. (φραγμολίμνες, εξωποτάμιες λιμνοδεξαμενές και τεχνητά λιμνία από απολήψεις αδρανών) που προφανώς αποστερούν νερό από το εκβολικό σύστημα. Στον αλμυρόβαλτο έχουν γίνει στο παρελθόν διάφορες εκχερσώσεις και διανοίξεις δρόμων ενώ έχουν φυτευτεί και ελαιόδεντρα χωρίς ωστόσο να ευδοκιμήσουν. Επιπλέον, στις πιέσεις πρέπει να αναφερθεί και η ρύπανση από τα απόβλητα των ελαιοτριβίων και η μη σημειακή ρύπανση από τα αγροχημικά. Απαντώνται οι εξής τύποι οικοτόπων: 1420 - Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόγχμες (*Arthrocnemum fruticosae*), 3290 - Ποταμοί της Μεσογείου με περιοδική ροή, 72A0 - Καλαμώνες και 92D0 - Παρόχθια δάση-στοές της θερμής Μεσογείου (*Nerio-Tamariceteae*) και της Νοτιο-Δυτικής Ιβηρικής χερσονήσου (*Securinegion tinctoriae*). Η βλάστηση στην περιοχή του αλμυρόβαλτου αποτελείται κυρίως από *Mesembryanthemum nodiflorum*, ενώ στην κοίτη του ποταμού φύονται αρμυρίκια (*Tamarix* sp.) και καλάμια (*Phragmites australis*). Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Αστερουσιών (Γκατζέλια και συν. 2001α) αναφέρει για την εκβολή 22 είδη πουλιών, τα περισσότερα εκ των οποίων παρατηρούνται στην περιοχή κατά τη μετανάστευση. Ο υγρότοπος βρίσκεται εντός των ορίων Ζώνης Ειδικής Προστασίας (GR4310013) ενώ η ευρύτερη περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (GR187). [Επίσκεψη για την απογραφή: Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2009].

Γενικές πληροφορίες

Βασικές πληροφορίες

Τοποθεσία υγρότοπου:	Παράκτιος
Τύπος υγρότοπου:	Σύστημα υγρότοπων
Φυσικός / Τεχνητός:	Φυσικός
Περιοχή (Ha):	16.47
Hydrological interaction with other wetland:	Ναί - KRI097,KRI096,KRI243,KRI120,KRI121,KRI314
Αλατότητα νερού:	Υφάλμυρο
Είσοδος γλυκού νερού:	Χείμαρρος / Ρύακας
Επιφανειακή έξοδος νερού:	Έξοδος από παρυφές λίμνης, ή ανεμπόδιστη έξοδος από ποτάμι
Ελεύθερη επιφάνεια νερού (%):	26 - 50
Υδροπερίοδος:	Εποχική

Γεωγραφική πληροφορία

Περιφέρεια:	Κρήτης
--------------------	--------

Περιφερειακή ενότητα:	Ηρακλείου
Νησί:	Κρήτη
Δήμος:	Βιάννου
Coordinates (WGS84):	25.330820 E - 34.983694 N

Κατάσταση υγροτόπου

Κατάσταση υγροτόπου:	3 - Το αρχικό φυσικό περιβάλλον/τοπίο μερικώς διαταραγμένο (10-50% απείραχτο)
----------------------	---

Ramsar wetland types

Τύπος Ramsar	Κάλυψη (%)
E -- Αμμώδεις, χαλικώδεις και κροκαλώδεις παραλίες. Περιλαμβάνονται συστήματα αμμοθινών, λωρίδες άμμου και αμμώδεις νησίδες	< 5
F -- Εκβολικά ύδατα. Τα μόνιμα ύδατα των εκβολών και τα εκβολικά συστήματα των δέλτα	5 - 25
H -- Διαπαλιρροϊκά έλη. Συμπεριλαμβάνονται αλμυρόβαλτοι, αλίπεδα, φυσικές αλυκές, παλιρροϊκά έλη υφάλμυρου και γλυκού νερού	51 - 75

Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Άγνωστο

Προηγούμενες καταγραφές

Κωδικός	Ονομασία περιοχής	Αναφορές
GR431400000	Εκβολή Αναποδάρη	Ζαλίδης & Μαντζαβέλλας 1994

Καθεστώα προστασίας και άλλοι χαρακτηρισμοί

Καθεστώς προστασίας

Κατηγορία καθεστώτος προστασίας	Υποκατηγορία καθεστώτος προστασίας	Ονομασία περιοχής	Κωδικός	Κάλυψη (%)	Νομοθεσία
Περιοχή προστασίας της βιοποικιλότητας	Ζώνη ειδικής προστασίας	Αστερούσια Όρη (Κόφινας)	GR4310013	100	N. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/A/2011)

Ecosystem Services, Activities & Impacts

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες

Τύπος Οικοσυστημικής υπηρεσίας	Οικοσυστημική υπηρεσία	Κλίμακα Οφέλους	Σημαντικότητα
Πολιτισμικές υπηρεσίες	Τουρισμός και αναψυχή		
Προμηθευτικές υπηρεσίες	Τροφή		
Προμηθευτικές υπηρεσίες	Γλυκό νερό		
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Ρύθμιση διάβρωσης		
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Ρύθμιση πλημμυρικών φαινομένων		
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Καθαρισμός υδάτων		
Υποστηρικτικές υπηρεσίες	Κύκλος θρεπτικών		
Υποστηρικτικές υπηρεσίες	Παροχή ενδιαιτημάτων		

Δραστηριότητες στον υγρότοπο

Δραστηριότητες	Ένταση
100 = Καλλιέργειες	Μεσαία
110 = Χρήση φυτοφαρμάκων/παραιοκτόνων	Άγνωστη
120 = Χρήση λιπασμάτων	Άγνωστη
130 = Άρδευση	Άγνωστη

140 = Βόσκηση	Άγνωστη
162 = δεντροφύτευση	Μεγάλη
190 = Άλλες αγροτικές και δασοκομικές δραστηριότητες	Μεσαία
230 = Κυνήγι	Άγνωστη
300 = Εξαγωγή αδρανών υλικών (άμμου, χαλικιών, κ.ά.)	Άγνωστη
409 = άλλη κατανομή των κατοικιών	Μικρή
422 = απόρριψη βιομηχανικών απορριμμάτων	Μεσαία
423 = απόρριψη αδρανών υλικών (μπάζα)	Μεγάλη
490 = Άλλες αστικές, βιομηχανικές και συναφείς δραστηριότητες	Μεγάλη
703 = ρύπανση εδάφους	Μεσαία

Δραστηριότητες στη λεκάνη απορροής

Δραστηριότητες	Ένταση
106 = εντατικές καλλιέργειες	Μικρή
107 = δενδρώδεις καλλιέργειες	Μεγάλη
230 = Κυνήγι	Άγνωστη
403 = διασκορπισμένες κατοικίες	Μικρή
502 = οδικό δίκτυο	
850 = Ανθρωπογενής μεταβολή των υδρογραφικών λειτουργιών	Μεγάλη

Επιπτώσεις

Impact type	Ένταση
VCX = Εισαγωγή ξενικών ειδών	Μεσαία
VP- = Μείωση των πληθυσμών των ειδών χλωρίδας	Μεσαία
WG- = Αποστράγγιση/Μείωση της στάθμης του νερού	Μεγάλη

Οικότοποι & Βλάστηση

Τύποι οικότοπων

Τύποι οικότοπων	Κάλυψη (%)
1420 Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (Sacrocornetea fruticosi)	51 - 75
3290 Ποταμοί της Μεσογείου με περιοδική ροή από Paspalo-Agrostidion	26 - 50
72A0 Καλαμώνες	26 - 50
92D0 Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες (Nerio-Tamaricetea και Securinegion tinctoriae)	5 - 25

Τύποι βλάστησης

Τύπος βλάστησης	Κάλυψη (%)
Θαμνώδης / Δενδρώδης	5 - 25
Υγρολιβαδική	< 5
Υπερδατική	5 - 25

Είδος

Χλωρίδα

Είδος	Κυριαρχία	Reference
Eucalyptus sp.	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2009
Ficus carica	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2010
Juncus sp.	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2011
Juniperus phoenicea	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2012
Mesembryanthemum nodiflorum	Κυρίαρχο	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2013
Nerium oleander	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2014

<i>Nicotiana glauca</i>	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2015
<i>Oxalis pes-caprae</i>	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2016
<i>Phragmites australis</i>	Κυρίαρχο	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2017
<i>Platanus orientalis</i>	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2018
<i>Scirpus</i> sp.	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2019
<i>Tamarix</i> sp.	Συγκυρίαρχο	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2020
<i>Typha</i> sp.	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2021
<i>Vitex agnus-castus</i>	Παρόν	Κ. Παραγκαμιάν & Θ. Γιαννακάκης 02.05.2022

Πανίδα

Θηλαστικά	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
<i>Tadarida teniotis</i> (Rafinesque, 1814)	Παρόν	Benda et al. 2008

Πτηνά	Πληθυσμός	Κατάσταση φωλιάσματος	Αναφορές
<i>Accipiter brevipes</i> (Severtsov, 1850)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Circus pygargus</i> (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Aythya nyroca</i> (Güldenstädt, 1770)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Caprimulgus europaeus</i> (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Burhinus oedicnemus</i> (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Himantopus himantopus</i> (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Tringa glareola</i> (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Tringa stagnatilis</i> (Bechstein, 1803)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Ardea purpurea</i> (L., 1766)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Ardeola ralloides</i> (Scopoli, 1769)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Botaurus stellaris</i> (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Ciconia ciconia</i> (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Egretta garzetta</i> (L., 1766)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Ixobrychus minutus</i> (L., 1766)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Nycticorax nycticorax</i> (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Plegadis falcinellus</i> (L., 1766)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Alcedo atthis</i> (L., 1758)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Coturnix coturnix</i> (L., 1758)		Πιθανά φωλιάζει	Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Porzana parva</i> (Scopoli, 1769)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Acrocephalus melanopogon</i> (Temminck, 1823)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Acrocephalus paludicola</i> (Vieillot, 1817)			Γκατζέλια και συν. 2001α
<i>Calandrella brachydactyla</i> (Leisler, 1814)			Γκατζέλια και συν. 2001α

Ασπόνδυλα	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
<i>Orthetrum brunneum</i> (Fonscolombe, 1837)		Battin 1989

Αναφορές

Battin, T. 1989. Überblick über die Libellenfauna der Insel Kreta (Insecta: Odonata). Zeitschrift der Arbeitsgemeinschaft Österr. Entomologen. 41(1/2):52-64.

Benda, P., P. Georgiakakis, C. Dietz, V. Hanak, K. Galanaki, V. Markantonatou, A. Chudarkova, P. Hulva, and I. Horacek. 2008. Bats (Mammalia: Chiroptera) of the Eastern Mediterranean and Middle East. Part 7. The bat fauna of Crete, Greece. Acta Soc. Zool. Bohem. 72:105-190.

Γκατζέλια, Α., Τ. Δημαλέξης, Ν. Δημητρακόπουλος, Ρ. Στέφα, Α. Βαρδινογιάννη, Κ. Γρίβας, Γ. Γωνιανάκης, Μ. Δρετάκης, Α. Καγιαμπάκη, Π. Λυμπεράκης, Μ. Προμπονάς, Α. Τριχάς, Χ. Φασουλός, και Σ. Ξηρουχάκης. 2001α. Ειδική περιβαλλοντική μελέτη περιοχής Αστερουσίων. ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ Σύμβουλοι Διαχείρισης – Αποκατάστασης Οικοσυστημάτων, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, Ηράκλειο. 244 σελ.

Ζαλίδης, Χ. Γ., και Α. Μαντζαβέλλας (συντονιστές έκδοσης). 1994. Απογραφή των ελληνικών υγροτόπων ως φυσικών πόρων

(Πρώτη προσέγγιση). Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), Θέρμη. 587 σελ.

Πορτόλου, Δ., Σ. Μπουρδάκης, Χ. Βλάχος, Θ. Καστρίτης και Τ. Δημαλέξης (επ.). 2009. Οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας. Περιοχές Προτεραιότητας για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα. 497 σελ.

Αντιπροσωπευτική φωτογραφία & Χάρτης

KRI091 - Εκβολή Αναποδάρη / Anapodaris estuary

Google

N. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ/ HERAKLION

Δορυφορική εικόνα: Google Earth / WGS84 - Satellite image: Google Earth / WGS84

0 50 100 200 300 m

Όρια υγροτόπου
Site boundaries

Νησιωτικοί υγροτόποι της Ελλάδας - Island wetlands of Greece